

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Daňová kobra v České republice - institucionální analýza a hodnocení efektivity (fwd)

Příspěvek analyzuje působnost a fungování Daňové kobry v České republice, její institucionální rámec a dosažené výsledky v letech 2014 až 2025. Na základě původních dat získaných prostřednictvím žádostí o informace hodnotí přínos tohoto mezirezortního útvaru, identifikuje systémové limity v oblasti měření efektivity a nákladů, jakož i absenci externího auditu činnosti útvaru.

Úvod

Problematika daňových úniků představuje dlouhodobý celosvětový problém veřejných financí. Zejména úniky na dani z přidané hodnoty představují významné ztráty veřejných rozpočtů, narušují podnikatelské prostředí a fungování trhu. Digitální doba umožnila, že tato trestná činnost je často páchána organizovanými skupinami na celosvětové úrovni.[\[1\]](#) K jejich potírání je tak třeba organizované spolupráce jednotlivých institucí veřejné správy. V ČR je jako takovýto útvar prezentována tzv. Daňová kobra.

Příspěvek si klade dvě otázky. Jaký je institucionální charakter Daňové kobry a jak funguje v rámci české veřejné správy? Lze na základě dostupných dat zhodnotit ekonomickou efektivitu jejího fungování?

Práce vychází především z veřejných zdrojů, jako jsou webové stránky Daňové kobry[\[2\]](#) a tiskové zprávy. Dále vychází z informací získaných na základě žádostí o informace podaných podle zákona č. [106/1999](#) Sb., zákona o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon 106“) a telefonického rozhovoru s pracovníkem Ministerstva vnitra.

Práce je koncipována tak, aby postupně vedla od vymezení pojmu „Daňová kobra“ přes analýzu jejího fungování k vyhodnocení jejího přínosu a návrhů na další zlepšení.

Daňová kobra

Co je to „karuselový podvod“

Karuselový podvod je umožněn zrušením kontroly přechodu zboží přes hranice států Evropské unie a principem, že DPH se platí ve státě určení. Zjednodušeně lze říci, že firma **A** nakoupí zboží v zahraničí od firmy **B**; tato transakce je bez DPH. Následně zboží prodá firmě **C** v tuzemsku již s DPH, kterou má firma **B** povinnost odvést státu. Firma **C** zboží okamžitě přeprodá zpět do zahraničí firmě **A**. Následně zcela legálně uplatňuje firma **C** u finanční správy nadměrný odpočet DPH, tzv. „vratku“. Toto DPH měla uhradit firma **B**, která ale ihned po provedení transakce zmizela, nejčastěji do likvidace, a je formálně ovládána bílým koněm. Tento modelový příklad by byl samozřejmě velmi rychle odhalen, v realitě jsou tyto podvody tvořeny i stovkami účastníků.[\[3\]](#)

Vznik útvaru

Vznik Daňové kobry je spojen s vývojem daňové kriminality v České republice po roce 2000. V tomto období dochází k nárůstu takzvaných karuselových podvodů. K roku 2009 bylo datovým systémem EU odhaleno 1197 nesrovnalostí ve vykazování intrakomunitárních transakcí.^[4] Od této doby se celý systém podvodů dále zkomplikoval, což téměř znemožňuje potírání těchto podvodů.

Reakcí ČR bylo v roce 2014 vytvoření společné iniciativy orgánů činných v trestním řízení, finanční správy a celní správy, která dostala název Daňová kobra.

Charakter útvaru

Nejedná se o samostatný orgán veřejné moci ani o organizační složku státu, ale o pracovní skupinu bez právní subjektivity.^[5] Tento aspekt je klíčový pro pochopení fungování útvaru, neboť ten tak nevystupuje jako subjekt v právních vztazích, nemá vlastní pravomoc ani působnost. Ty zůstávají v dispozici jednotlivých zapojených subjektů.

Daňovou kobru tedy lze charakterizovat jako platformu pro spolupráci zapojených orgánů (viz níže) při potírání daňové kriminality.

Zapojené orgány

Základem je spolupráce mezi třemi orgány:

- Národní centrála proti organizovanému zločinu (dále jen „NCOZ“), která spadá pod policejní prezidium
- Generálním finančním ředitelstvím (dále jen „GFŘ“)
- Generálním ředitelstvím cel (dále jen „GŘC“)

Každý ze zapojených subjektů si zanechává své pravomoci, ačkoliv ty se vzájemně doplňují, což tvoří podstatu spolupráce.

Policie České republiky prostřednictvím NCOZ zajišťuje trestněprávní rovinu ve formě vyšetřování trestných činů, zajišťování důkazního materiálu, domovních prohlídek, výslechů a dalších úkonů.

GFŘ disponuje nástroji, které dokáží odhalovat karuselové podvody. Mezi nejvýznamnější patří takzvané kontrolní hlášení. Nesrovnalosti v něm odhalené pak jsou podnětem k zahájení finanční kontroly. Dále předchází vzniku škody tím, že může odmítnout vyplacení nadměrného odpočtu DPH nebo vydat zajišťovací příkaz.

GŘC pak doplňuje pravomoci o oblasti kontroly dopravy a pohybu zboží přes hranice. Celní deklarace jsou podstatnou částí systému odhalování podvodů.

Mechanismus fungování

Jak již bylo popsáno výše, celý systém je o sdílení informací. Základem je analytická činnost jednotlivých institucí, které využívají údaje z daňových přiznání, kontrolních hlášení, celních deklarací, probíhajících trestních řízení a další k identifikaci podezřelých případů. Po utvoření uceleného obrazu o situaci jednotlivé orgány provádí úkony ve svých kompetencích, které jsou pouze časově koordinovány.

Klíčovou fází je pak zajištění majetku pocházejícího z trestné činnosti, případně zabránění jeho vyvedení mimo dosah státu. Zvláštní význam má prevence škod, tedy situace, kdy se podaří zabránit

vyplacení neoprávněně nárokových prostředků. Tyto případy orgány označují jako „zachráněné“ prostředky.

Výsledky činnosti

Kvantitativní výsledky a jejich interpretace

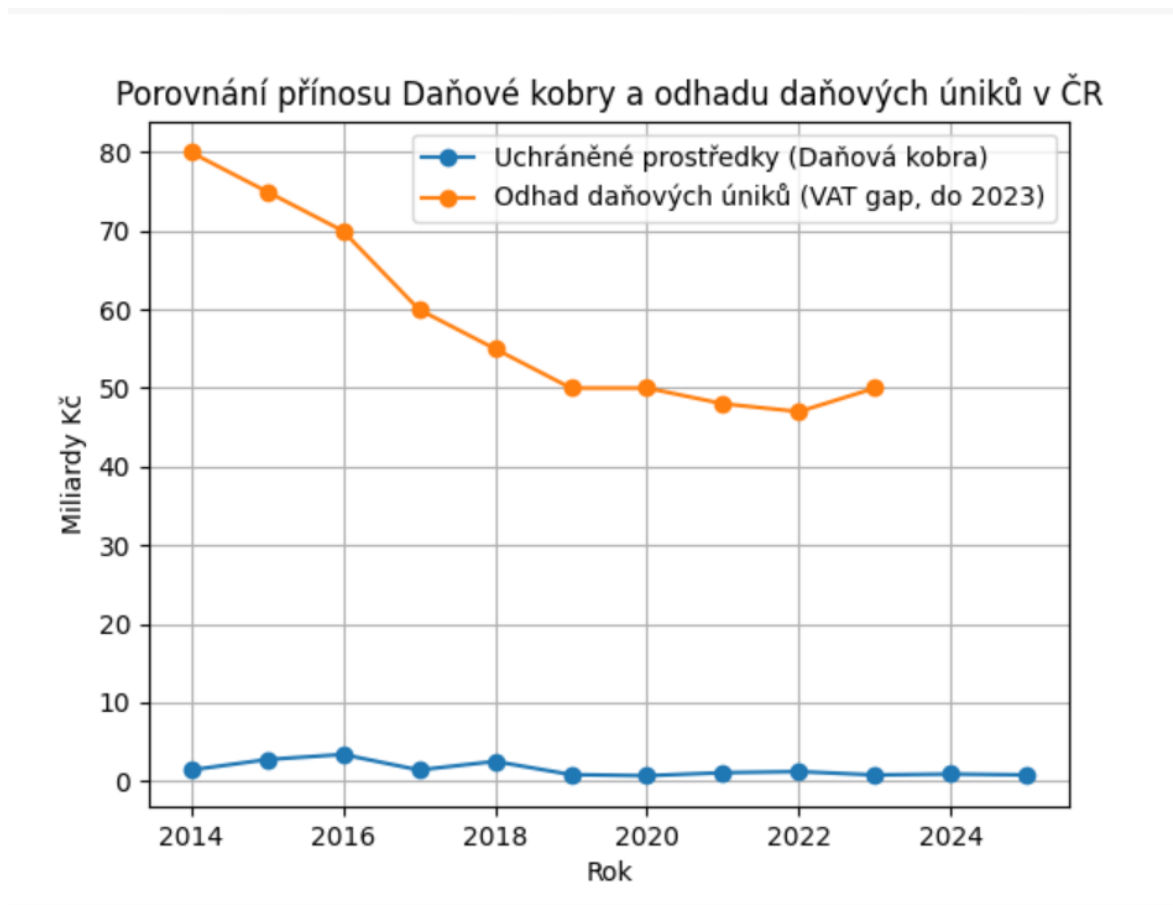
Výsledkem činnosti útvaru jsou jednak prostředky „zachráněné“, tedy takové, jejichž neoprávněné vyplacení bylo zastaveno. Dále pak prostředky „zajištěné“, tedy finanční prostředky, hodnota movitého či nemovitého majetku vyjádřená v penězích a majetek zajištěný v rámci trestního nebo daňového řízení. Jejich výše je uvedena níže v tabulce č. 1[6].

VÝSLEDKY DAŇOVÉ KOBRY OD JEJÍHO VZNIKU (V MIL. KČ)			
Rok	Zachráněno	Zajištěno	Celkem
2014	945	462	1.407
2015	713	2.022	2.735
2016	731	2.655	3.386
2017	541	869	1.410
2018	242	2.260	2.502
2019	112	710	822
2020	14	666	680
2021	52	1.015	1.067
2022	597	607	1.204
2023	115	661	776
2024	15	878	893
2025	58	725	783
Celkem	4.123	13.530	17.665

Tabulka 1 - výsledky činnosti Daňové kobry v čase

Při hodnocení výsledků Daňové kobry je nezbytné rozlišovat mezi zachráněnými a zajištěnými prostředky. Zachráněné prostředky mají preventivní charakter a lze je považovat za ukazatel toho, jak je systém schopen včas a efektivně zabránit podvodnému jednání. Oproti tomu prostředky zajištěné ukazují prostředky, které již státu byly odčerpány a podařilo se je navrátit. Tedy budou navraceny v závislosti na výsledku soudního řízení. Z pohledu státu jsou nejdůležitější prostředky zachráněné, neboť zabraňují, aby škoda vůbec vznikla. Zajištěné prostředky pak jsou jen zlomkem celkové škody způsobené pachateli, neboť takto nelegálně získané prostředky schraňují v daňových rájích či jinak schovávají.

Z tabulky vidíme, že objem zachráněných prostředků značně kolísá. Po počátečním období v letech 2014 až 2018 následují řádově nižší objemy zachráněných prostředků. Toto může souviset se změnou chování pachatelů, kteří se nástrojům Daňové kobry přizpůsobili.

Graf 1 - Vývoj uchráněných prostředků a VAT gap v čase

Pro účely porovnání výsledků v čase je vhodné je ukázat vztažené k celkovému objemu daňových úniků z DPH v České republice. K tomuto je vhodným ukazatelem tzv. VAT gap, který představuje rozdíl mezi teoretickou částkou DPH, která by měla být vybrána, a hodnotou, která byla vybrána ve skutečnosti.[\[7\]](#) V České republice byla tato hodnota v roce 2023 8 %, což odpovídá zhruba 50 mld. Kč ročně. Popsané srovnání se týká období 2014–2023.

Náklady na činnost a jejich sledování

Zásadním problémem pro hodnocení ekonomické efektivity útvaru je absence údajů o nákladech spojených s jeho činností. Jak vyplývá z informace poskytnuté na základě zákona 106 GFŘ, tyto náklady nejsou samostatně sledovány a nelze je ani zpětně spolehlivě vyčíslit. Konkrétně GFŘ uvádí: „K dotazu na náklady na činnost Daňové Kobry v roce 2024 či vynaložené náklady na jeden zásah sdělujeme, že tato informace neexistuje a není ji ani možno vytvořit. Tyto náklady nejsou samostatně sledovány. Zaměstnanci (a to jak z Generálního finančního ředitelství, tak z finančních úřadů) zapojení do její činnosti, vykonávali i další činnosti, přičemž je nelze rozlišit. Ani provozní náklady (na služební cesty, na školení či ubytování a stravné při poradách dotčených týmů) nejsou samostatně sledovány“[\[8\]](#). Obdobně reagovalo také GŘC, když uvádí: „Povinný subjekt neeviduje náklady na jednotlivé případy trestního řízení, ani ty které se týkají spolupráce v rámci „Daňové kobry“. Systém výpočtu nákladů na jednotlivé trestní řízení by bylo s ohledem na jednotlivé procesy orgánů činných v trestním řízení, které se na trestním řízení podílejí, velice komplikované ne-li nemožné. Náklady na odhalování trestné činnosti jsou variabilní a skládají se z mnoha složek rozprostřených mezi různé rozpočtové kapitoly“.[\[9\]](#) Údaje o vynaložených prostředcích nesleduje ani NCOZ, která navíc považuje vyčíslení těchto prostředků za nemožné[\[10\]](#).

Za pozornost stojí také postoj Nejvyššího kontrolního úřadu, který se nepovažuje za příslušný

k provedení kontroly zaměřené na útvar Daňové kobry jako takové. Důvodem je skutečnost, že jde o formu spolupráce, nikoliv o samostatnou organizační složku. Kontrola by musela být vykonána nepřímo prostřednictvím kontroly zapojených subjektů.[\[11\]](#)

Důvodem pro nemožnost vyčíslení nákladů je především skutečnost, že Daňová kobra nepředstavuje samostatnou organizační jednotku s vlastním rozpočtem. Nemá ani vyhrazené zaměstnance, pracovníci podílející se na útvaru tuto činnost vykonávají vedle své další běžné agendy, tedy nelze sledovat ani personální náklady. Z tohoto důvodu nelze stanovit ani náklady na jednotlivé případy ani na útvar jako takový.

Komplikací je také samotná povaha činnosti. Spolupráce je velmi operativní a specifická případ od případu. Jednotlivé zásahy se liší rozsahem, délkou i náročností, což znemožňuje nastavit standardy měření jejich nákladů.

Dalším problémem je absence jakéhokoli auditu či kontroly fungování útvaru ze strany nadřízených orgánů, tedy Ministerstva financí[\[12\]](#) a Ministerstva vnitra[\[13\]](#).

Závěr

Cílem příspěvku bylo analyzovat činnost tzv. Daňové kobry v České republice, objasnit její fungování a zhodnotit její přínos v kontextu boje proti daňovým únikům.

Na základě dat lze konstatovat, že Daňová kobra představuje výborný příklad meziresortní spolupráce. Z institucionálního pojetí se nejedná o samostatný orgán, ale pracovní seskupení téměř neformálního charakteru bez právní subjektivity. Fungování je založeno na operativní spolupráci a výměně informací. Právě tento model umožňuje rychle a efektivně reagovat na sofistikované organizované podvody. Je to také tento model, který definuje limity fungování.

Daňová kobra od svého vzniku přispěla k ochraně veřejných financí v objemu přibližně 17,6 mld. Kč. Přestože se nejedná o částku zanedbatelnou, její objem je nutné posuzovat v kontextu celkového objemu daňových úniků, které se dle odhadů založených na metodě VAT gap pohybují v řádech vyšších desítek mld. korun ročně. Jde tedy o dvouřádkový rozdíl oproti celkovému objemu daňových úniků.

Zásadní bariérou, identifikovanou při zpracovávání práce, je právě roztržštěnost kompetencí Daňové kobry mezi jednotlivé orgány. Každý orgán postupuje podle svých vlastních právních a vnitřních předpisů. Jednotliví zapojení pracovníci pracují zároveň i na jiných agendách, spolupráce probíhá vždy ad hoc a není tedy možné přesně vyčíslit nejen náklady spojené s fungováním útvaru, ale ani počet zásahů. Z telefonického rozhovoru s pracovníkem Ministerstva vnitra vyplynulo, že de facto jakýkoliv úspěch GŘŘ, NCOZ nebo GŘC v oblasti daňových úniků je založen na více či méně sdílených informacích a je tak označen za úspěch Daňové kobry.

Výše uvedené skutečnosti vedou k závěru, že hodnocení ekonomické efektivity Daňové kobry je díky řadě omezení nemožné. Kontrola hospodárnosti nakládání s prostředky ve veřejné správě je tak znemožněna, respektive ji lze sledovat pouze ve vztahu k jednotlivým orgánům jako celku, nikoliv na konkrétním projektu Daňové kobry.

Lze argumentovat, že samotná výše uchráněných a zajištěných prostředků ukazuje, že se jedná o nástroj s relativně významným finančním přínosem pro státní rozpočet. Stagnující vývoj nominálních hodnot ale naznačuje, že Daňová kobra potřebuje modernizovat. Výrazný nárůst inflace v letech 2022 až 2024 by se měl projevit i v nominálních hodnotách výsledků Daňové kobry, což se ale

neděje. Klesající efektivitu naznačuje i poslední údaj o úrovni VAT gap, která, ačkoliv procentuálně mezi lety 2022 a 2023 klesla o 0,2 procentního bodu, nominálně tato hodnota vzrostla z cca 46 mld. na 50 mld. Kč. Toto přičítám stále se zdokonalujícímu a zesložitujícímu systému propracovanosti daňových podvodů, které už ze svého principu překračují rámec České republiky.

Daňová kobra zaujímá především represivní a operativní roli. Vedle ní Česká republika využívá i další nástroje zaměřené na boj proti daňovým únikům a šedé ekonomice. Těmi jsou zejména kontrolní hlášení k DPH či plánované znovuzavedení elektronické evidence tržeb v upravené, dle prohlášení vlády efektivnější, podobě.

Navzdory výše uvedeným omezením lze Daňovou kobru ohodnotit jako funkční a přínosnou formu výkonu veřejné správy. Nepochybný je i preventivní a odstrašující dopad zveřejňování jejích úspěchů.

Do budoucna by bylo vhodné zvážit změnu neformálního charakteru, zavést systematické hodnocení a sledování alespoň rámcových nákladů a pravidelné vyhodnocování. Zároveň by měla být agenda přenesena na nadnárodní úroveň, kde bude možné lépe rozpoznávat mezinárodní vazby. Tato změna by ovšem vyžadovala výrazné posílení pravomocí EU, včetně přenesení zcela nových pravomocí z národních úrovní. Bez federalizace Evropy proto vidím toto institucionální řešení jako nemožné. Posílení sdílení informací mezi jednotlivými finančními a celními správami v EU by ale možné bylo.

Ing. Pavel Kolář

Použité zdroje

1. Evropská komise: Daňová mezera u DPH v ČR zůstává pod průměrem EU k dispozici >>> [zde](#).
 2. První odhady daňových úniků: stát přichází o desítky miliard korun na firemní dani. Úřady už „ladí“ kontroly k dispozici >>> [zde](#).
 3. Evropská komise: Daňová mezera u DPH je v ČR nižší než průměr EU k dispozici >>> [zde](#).
 4. Studie Evropské komise: Česko se zlepšuje ve výběru DPH k dispozici >>> [zde](#).
 5. Daňové úlevy k dispozici >>> [zde](#).
 6. Přehled počtu daňových subjektů s nedoplatkem k dispozici >>> [zde](#).
 7. Evropská komise: Daňová mezera u DPH v ČR zůstává pod průměrem EU k dispozici >>> [zde](#).
 8. Podvody s DPH v Evropě převzaly globální mafie, říká Čech, který se nyní tomuto zločinu jménem celé EU postaví. [citováno 22.03.2026] k dispozici >>> [zde](#).
 9. Šefčík, M. Karuselové podvody. Praha: Leges, 2018
 10. ZATLOUKAL, T. Daňová kontrola v širších souvislostech. 2. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. s. 231.
 11. VAT gap report, European Commission (citováno 27.03.2026) k dispozici >>> [zde](#).
 12. Kontrolní závěr kontrolní akce Nejvyššího kontrolního úřadu č. 23/09 k dispozici >>> [zde](#).
-

[1] Podvody s DPH v Evropě převzaly globální mafie, říká Čech, který se nyní tomuto zločinu jménem celé EU postaví. [citováno 22.03.2026] k dispozici >>> [zde](#).

[2] K dispozici >>> [zde](#).

[3] Šefčík, M. Karuselové podvody. Praha: Leges, 2018

[4] ZATLOUKAL, T. Daňová kontrola v širších souvislostech. 2. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. s. 231.

[5] Sdělení Nejvyššího kontrolního úřadu č. j. 193/26-NKU190/282/26 ze dne 18.03.2026, příloha B

[6] Sdělení GFŘ č. j. 17050/26/7700-00124-202098 ze dne 10.03.2026, příloha B

[7] VAT gap report, European Commission (citováno 27.03.2026) k dispozici >>> [zde](#).

[8] Sdělení GFŘ č. j. 17050/26/7700-00124-202098 ze dne 10.03.2026, příloha B

[9] Sdělení GŘC č. j. 10875-4/2026-900000-02020 ze dne 16.03.2026, příloha B

[10] Sdělení NCOZ č. j. NCOZ-2226-3/ČJ-2026-4100PI ze dne 19.03.2026, příloha B

[11] Sdělení Nejvyššího kontrolního úřadu č. j. 193/26-NKU190/282/26 ze dne 18.03.2026, příloha B

[12] Sdělení Ministerstva financí č. j. MF-12721/2026/74-4 ze dne 11.03.2026, příloha B

[13] Sdělení Ministerstva vnitra č. j. MV- 43658-2/NV-2026 ze dne 11.03.2026, příloha B

Další články:

- [Pozemkové restituční náhrady a role znalce, když se hodnota majetkové křivdy přepočítává po desetiletích](#)
- [Bez kontroly a bez sankcí? Daňové echo zaznělo už pošesté a mění přístup Finanční správy k daňovým chybám](#)
- [Zápůjčka, úvěr nebo příplatek: jak financovat vlastní společnost?](#)
- [Ocenění nemovitosti v dědickém řízení: kdy postačí odhad a kdy je nutný znalecký posudek](#)
- [Evropské dotace srozumitelně: Díl druhý – Žadatel nebo příjemce?](#)
- [Meze ručení jednatele za daňový nedoplatek společností optikou nejnovější judikatury NSS](#)
- [Z nedávné judikatury na téma technické zhodnocení versus oprava](#)
- [ESMA zveřejnila závěry celoevropského šetření zaměřeného na compliance a interní audit u správců fondů](#)
- [Cena není hodnota: proč se v právních sporech často mýlí ekonomie a právo](#)
- [Kam až sahá pojem „soud“ podle Brusel I bis? Nad rozsudkem Městského soudu v Praze o vykonatelnosti rozhodnutí finančního arbitra v zahraničí](#)
- [Daňová kobra v České republice – institucionální analýza a hodnocení efektivity \(fwd\)](#)